

A városi gazdálkodás kritikája.

— Back Bernát beszámol az üzemek körül szerzett tapasztalatairól. —

(Saját tudósítónktól.) A városi üzemek körül folyó gazdálkodásnak rendkívül érdekes és sok meglepetést tartalmazó dokumentuma az a jelentés, amelyet Back Bernát, törvényhatósági bizottsági tag készített el néhány nap előtt a pénzügyi bizottság megbízásából. Az a szokás ugyanis, hogy minden évben, amikor a pénzügyi bizottság a költségvetést már lebíráltta, egyik tagjának megbízást ad arra, hogy a városi üzemeknek a költségvetésbe beállított kiadásait személyes tapasztalatok útján ellenőrizze és véleményt mondjon, hogy ezek a kiadások reálisak-e vagy sem, az üzemek vezetői eléggé takarékoskodnak-e a város pénzével, vagy az anyagbeszerzéseknél nem használják-e ki a kedvező konjunktúrákat és drágábban vásárolnak, mint más ipari és gyári vállalatok. Ezzel a szakszerű ellenőrzői szereppel az idén Back Bernátot ruházták föl a pénzügyi bizottság, aki körüljárta a városi üzemeket, lelkiismeretesen megvizsgált mindent, összehasonlította az árakat és most beszámol az üzemgazdálkodás körül szerzett tapasztalatairól.

A jelentés alapos és terjedelmes főerdeke ssége az, hogy *Back Bernát erős kritika tárgyává teszi a városi üzemek körül való gazdálkodást.* Semmit sem szépít, semmit sem dicsér, hanem mindent a szakember tárgyilagos szemüvegén keresztül nézve állít eléünk. Elmondja, hogy a városi üzemek költségeivel nem nagyon takarékoskodnak és sok esetben a város *drágábban szerzi be az üzemek fenntartásához szükséges anyagokat, mint a magánvállalatok.* Járt a közvágóhídon, megtekintette a gőzfürdő és a városi vízművek üzemmenetét és a többi üzemet, ami után a jelentés szerint arra a tapasztalatra jutott, hogy például a szénét is drágábban fizeti meg a város, mint a magánvállalatok. A jelentés a városi gőzfürdő üzemvezetését sem találja kifogástalannak. Az üzemekhez szükséges *villamosáram termelésénél is takarékosabban lehetne eljárni.*

Amiket itt felsoroltunk, azok csupán kivonatos tartalmát adják a terjedelmes jelentésnek, amely pénteken a tanács elé került, ahol természetesen még nem foglalkoztak vele. Szükséges ugyanis, hogy azok, akik az üzemkiadásokért felelősek és akiknek a hibáján múlik, hogy az üzemgazdálkodás többet emészt föl a közvagyonból, mint amennyit lelkiismeretesebb gazdálkodás mellett fölemésztethetne, reflektáljanak a kritikára és előadják védekezéseiket. Lehet, hogy azok részén van az igazság, akik a közműveket kevesebb kiadással, mint amennyit a költségvetés föltüntet, üzemben tartani nem tudják, nagyon valószínű azonban, hogy *Back Bernát kritikája reális alapokon nyugvó és csakis megáll a felületesség vádjá azokkal szemben, akiknek kezébe adták a városi üzemek vezetését.*

A tanács *Back Bernát* jelentését kiadta a mérnökségnek azzal a fölhívással, hogy *tizenöt napon belül* reflektáljon rá és észrevételeit terjessze a tanács elé

A képviselőház ülése.

— A sajtójavaslat vitáját félbeszakítják és a költségvetésre kerül a sor. —

(Saját tudósítónktól.) A képviselőház ma is folytatta a sajtójavaslat tárgyalását. A néppárt eddig tartózkodott a vitától, ma jelentkezett az első néppárti képviselő a vitában való részvételre: *Huszár Károly*, aki igen hosszasan fejtegette a sajtószabadság nagy fontosságát. Beszéde után *Preszly Elemér* beszélt, majd *Székely Aladár* szólalt föl a javaslat ellen. Végül két interpellációra került a sor és az egyik különösen fontos kérdéssel foglalkozott, a munkanélküliséggel és a rajtuk való segítséssel. *Tisza miniszterelnök* válaszából az a fontos, hogy *nem az állam, hanem a városok kötelessége volna a munkanélkülieken segíteni.*

A jövő hét első felében egészen *péntekig nem lesz ülés* a képviselőházban, mert ez idő alatt a delegáció fog tanácskozni Bécsben. A jövő hét két utolsó napján pénteken és szombaton még *a sajtójavaslatot* tárgyalja a Ház s azután 8-ától 15-éig ismét szünet lesz a delegáció plenáris ülései miatt. December második felében már nem a sajtójavaslat lesz napirenden, hanem *a költségvetés* és még néhány olyan javaslat, amelyet még ebben az évben el kell intézni.

Abban az esetben, ha a költségvetési vita hosszabbra nyúlnék, alkalmasint ismét meg fogják hosszabbítani az ülést, reggel tíz órától nem este hatig, hanem este tízig.

A mai ülésről ez a tudósítás szól:

(Kezdődik az ülés.)

Beöthy Pál elnök féltizenegy órakor nyitotta meg az ülést.

Az elnöki előterjesztések után fölszólítja az elnök *Székely Aladárt*, akit tegnap a Ház megkövetésére ítéltek, hogy tegyen eleget a Ház határozatának.

Székely Aladár: A házszabályokra hivatkozva tisztelettel megkövelem a Házat.

Ezután áttér a Ház a sajtójavaslat tárgyalására.

(*Huszár beszéde.*)

Huszár Károly (néppárti) az első felszólaló, aki azt fejtegeti, hogy a munkapártnak nagy oka van gyűlölni a magyar sajtót, mert minden zsarnok gyűlöli a maga Tacitusát. De minden öregasszony egészen hiába gyűlöli a tükröt, amely muttságot mutatja, mert bármennyire gyűlöli is, azért mégsem lesz szebb. A sajtó csak tükröz és visszhangja a kormány és pártja cselekedeteinek. A sajtójavaslat csak egy láncszeme annak a rendszernek, amelyre *Tisza István* gróf láttat elmondhatja, hogy „Mein System“ és a melynek csak egy célja van: minden jog megszűntetése és a munkapárt hatalmának állandósítása. Kérdezi az igazságügyminisztert, hogy van-e valami biztosítéka arra nézve, hogy legalább azokat a módosításokat, a melyeket az igazságügyi bizottság eszközölt a javaslaton, el tudja a Házal fogadtatni? Különben a javaslat még ezekkel a módo-

sításokkal együtt sem ér semmit: a sajtó szabadságát akarja védeni és e helyett megsemmisíti. Az igazságügyminiszter nagyon hasonlít ahoz a spanyol cukrászhoz, aki föltalálta a meleg fagyaltot. (Derűtlenség.) Felolvassa *Szüllő Géza*nak, a munkapárt egyik tagjának cikkét, amelyben megvallja, hogy a mai többség csak illegitim eszközökkel tarthatja meg a hatalmát, mert a magyar választóközönség az ellenzéki és hal tiszta választás volna, az a többségre mérve egyértelmű volna a bukással. Soha még ily cinikus és frivol módon az erkölcsi állapot maga alól párt még ki nem rugta.

Fölkiáltások jobbról: Nem a párt nyilatkozott, hanem csak *Szüllő Géza*.

Huszár Károly: Természetes, hogy ha *Szüllő* nem egy hírlapban nyilatkozott volna, hanem a pártértéket, akkor utólag érte volna *Zichy János* sorsa és még delegátus sem lehetett volna. Majd azt fejtegeti a szónok, hogy lehetett volna a sajtóreformot oly módon is megvalósítani, hogy az összes újságíró egyesületek közmegegyezéssel fogadták volna a reformot. A sajtó visszaéléseit maga is elismeri, de ezek között nagyon sokról elmondhatja, hogy nem az újságírók, hanem a kiadók lelkiét terhelik. Az újságírók örülnének a legjobban, ha némely lapnak a hátulso oldalán nem jelennek meg naponként számtalan hirdetés, amelyben asszonyok és leányok kínálják magukat pénzért és asszonyokat és leányokat keresnek pénzért. Ettől a piszkoltól meg kellene menteni a sajtót. Erre terjedjen ki a közigazgatás figyelme. A sajtó nagy jelentőségéről szólva arra figyelmezteti a Házat, hogy mennyi rettenetes dolog történhetnék még, ha a gonoszok nem félhének a sajtótól. Kivételes törvények nem vezetnek soha célhoz. A cenzúrának csak egy módja lehetséges és sikeres: az, amit a nagyközönségnek jó ízlése és erkölcsi felfogása gyakorol a lapokkal szemben. A közvéleményt persze semmiféle erőszakos dologgal alakítani nem lehet s a sajtónak a közvélemény szolgálatában végzett munkáját is csak időlegesen lehet megbénítani. A javaslatot nem fogadja el.

(*Preszly és Székely Aladár.*)

Ezután *Preszly Elemér* szólalt fel a javaslat ellen.

Nagyon elhibázott a sajtójogi javaslat és csodálkozik, hogy azt a *Balogh Jenő* doktor vallja magáénak, aki a büntető novellát csinálta meg. A javaslat nagyon pongyolán van beállítva és inkább *büntető* novella, mint sajtóreform.

Majd az egyes paragrafusokra tért ki s a 11. §-al foglalkozott hosszasan, amely a szóló szerint a szabad terjesztést egyszerűen betiltja.

Preszly Elemér délután két óráig beszélt.

Ezután *Székely Aladár* szólalt fel. A javaslatot nem fogadja el. Polemizál *Rakovszky Istvánnal*, aki a napokban — *Székely* szerint — hibás logikával szólalt egyik másik paragrafushoz és épenséggel nem adta tanuságát annak, hogy a reformok embere volna. Majd az egyes részletekre tér ki és idézeteket olvasott azokból az időkől, amikor *Kossuth Lajos* és *Deák Ferenc* a magyar szabadsajtó megteremtéséért fáradoztak.

Székely Aladár amikor befejezte beszédét, már hat óra volt.

Elnök: megteszi a napirend-indítványt és javaslata alapján a legközelebbi ülés pénteken, december 5-én lesz.

(*Interpellációk.*)

Ezután az interpellációkra került a sor. Előbb *Lovász Márton* szólalt föl, aki kér-

Értesítés.

Telefon 1203. sz.

Kárpitos árú bárkinek részletfizetésre is

Dús választék kész diván, ottomán, matracok, garnitúrák stb. — Javítások jótállással szakszerűen és olcsón eszközölte.

BALOG,

kárpitos-üzlet

Kossut Lajos-sugárut 6. szám.